

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Кафедра фізичного виховання
(назва кафедри, яка забезпечує викладання дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Адаптивна фізична культура і фізична реабілітація
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва)

спеціальність 017 Фізична культура і спорт
(шифр і назва)

освітня програма Фізична культура і спорт
(назви освітньої програми)

вид дисципліни Спеціальна (фахова) підготовка
(загальна підготовка /спеціальна (фахова) підготовка; обов'язкова/вибіркова)

форма навчання денна
(денна / заочна/дистанційна)

ЛИСТ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Робоча програма з навчальної дисципліни Адаптивна фізична культура і фізична реабілітація

_____ (назва дисципліни)

Розробники:

доцент,

доктор філософії з фізичної культури та спорту,

доцент

_____ (посада, науковий ступінь та вчене звання)

_____ (підпис)

І.І. Євтифієва

_____ (ініціали та прізвище)

_____ (посада, науковий ступінь та вчене звання)

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри

_____ фізичного виховання

_____ (назва кафедри, яка забезпечує викладання дисципліни)

Протокол від «_____» _____ 20__ року № _____

Завідувач кафедри _____

_____ (підпис)

О.В. Юшко

_____ (ініціали та прізвище)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Шифр та назва освітньої програми ___017 Фізична культура і спорт_____

Кафедра _____ фізичного виховання_____

(назва кафедри на якій викладається дисципліна)

Гарант ОП _____

(ПІБ)

(Підпис, дата)

Завідувач кафедрою ___Юшко О.В. ___

(ПІБ)

(Підпис, дата)

ЛИСТ ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

№ зп	Дата засідання кафедри-розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри (яка викладає)	Підпис завідувача кафедри (на якій викладається)	Підпис гаранта освітньої програми
1					
2					
3					
4					
5					

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Адаптивна фізична культура і фізична реабілітація» є формування у здобувачів вищої освіти необхідних знань, умінь і навичок для фізкультурно-оздоровчої роботи з особами, що мають стійкі порушення здоров'я; забезпечити поглиблену теоретичну та практичну підготовку студентів із питань організації адаптивної рекреаційної рухової активності осіб із порушеннями психофізичного розвитку різних нозологічних груп з метою всебічного впровадження системи адаптивного фізичного виховання, виконання її освітніх, корекційних, оздоровчих і виховних функцій.

Навчальна дисципліна передбачає формування наступних компетентностей:

Загальні компетентності:

- здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій;
- здатність працювати в команді;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- навички міжособистісної взаємодії;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

- здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості;
- здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення;
- здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують;
- здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя;
- здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту;
- здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини;
- здатність проводити біомеханічний аналіз рухових дій людини;
- здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів;

- здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері адаптивної фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми;
- здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом;
- здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар;
- здатність до безперервного професійного розвитку.

Програмні результати навчання:

- знання методологічних та теоретичних основ адаптивної фізичної реабілітації;
- знання законодавчих та програмно-нормативних засад адаптивної фізичної культури;
- знання історичних аспектів розвитку адаптивної фізичної культури та фізичної реабілітації в процесі інтеграції людей з обмеженими фізичними можливостями в соціум;
- вміння застосовувати цілі, завдання, принципи, методи і засоби адаптивної фізичної реабілітації при різних нозологіях;
- творчо використовувати отримані знання з адаптивної фізичної рекреації з врахуванням вікових і індивідуальних відмінностей людей з обмеженими фізичними можливостями під час проведення занять;
- складати програми, планувати, організовувати і здійснювати фізкультурно-оздоровчу роботу з неповносправними при різних нозологіях з урахуванням віку;
- організовувати спортивно-масові та фізкультурно-оздоровчі заходи для людей з обмеженими можливостями при різних нозологіях з урахуванням віку;
- проводити науково-дослідну роботу з проблем адаптивної фізичної культури та фізичної реабілітації;
- аналізувати процеси становлення та розвитку різних напрямів спорту, олімпійського руху та олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Дисципліни: «Морфологія людини» та «Анатомія людини»	Дисципліну: «Психологія управління фізичною культурою»
Дисципліну: «Теорія і методика фізичного виховання»	Дисципліну: «Інформаційні та цифрові технології у сфері фізичної культури»
Дисципліну: «Теорія і методика юнацького спорту»	Дисципліну: «Сучасні тренди практичного менеджменту і маркетингу у фізичній культурі і спорті»

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять)

Семестр	Загальний обсяг			За видами аудиторних занять (годин)			Індивідуальні завдання студентів (КП, КР, РГ, Р, РЕ)	Поточний контроль	Семестровий контроль	
	Всього (годин) / кредитів ECTS	З них		Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття, семінари			Контрольні роботи (кількість робіт)	Залік
		Аудиторні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)					5		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6	90/3	48	42	24	-	24	КР	12	-	+

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загального обсягу складає 53,3 (%)

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.	Рекомендована література (базова, допоміжна)
1	2	3	4	5
	ЛЗ	2	<u>Тема 1. Адаптивна фізична культура та фізична реабілітація як наукова та навчальна дисципліна.</u>	[2,9,13,14,16]
	ПЗ	2	Тема 1.1. Основи адаптивної фізичної реабілітації. Фізкультурно-спортивна реабілітація осіб з інвалідністю.	
	СР	2	Тема 1.2. Історія адаптивної фізичної культури. Сучасний стан інтеграції людей з обмеженими можливостями в суспільство.	
	СР	2	Тема 1.3. Законодавчі основи та структура сучасної адаптивної фізичної культури в Україні.	[4,8,15]
	ЛЗ	2	<u>Тема 2. Методологічний апарат управління адаптивною фізичною культурою та фізичною реабілітацією.</u>	
	ПЗ	2	Тема 2.1 Методи та форми організації адаптивного фізичного виховання.	
	СР	4	Тема 2.2. Матеріально-технічне забезпечення адаптивної фізичної культури та фізичної реабілітації.	
	ЛЗ	2	<u>Тема 3. Розвиток фізичних здібностей в адаптивній фізичній культурі.</u>	[3,6,9,10,11,12,
	ПЗ	2	Тема 3.1. Принципи та закономірності розвитку фізичних здібностей в адаптивній фізичній культурі. Основи фізичної реабілітації.	14,19]
	СР	4	Тема 3.2. Основні ідеї інклюзивного навчання: інклюзивна школа, інклюзивна освіта.	
	ЛЗ	2	<u>Тема 4. Адаптивна фізична культура при вадах слуху.</u>	
	ПЗ	2	Тема 4.1. Особливості методики адаптивного фізичного виховання глухих та їх тестування. Засоби адаптивного фізичного виховання при вадах слуху.	
	СР	2	Тема 4.2. Дефлімпійський рух.	
	ЛЗ	2	<u>Тема 5. Адаптивна фізична культура при вадах зору.</u>	
	ПЗ	2	Тема 5.1. Тіфлотехніка фізичної культури. Методи навчання руховим діям при вадах зору.	
	СР	4	Тема 5.2. Засоби та методи адаптивного фізичного виховання при вадах зору. Можливості для занять спортом осіб з ураженням зору.	
	ЛЗ	2	<u>Тема 6. Адаптивна фізична культура при розумовій відсталості, аутизмі та затримці психічного розвитку.</u>	[5,7,9,16,18]

	ПЗ	2	Тема 6.1. Фізичний розвиток і рухові здібності дітей із затримкою психічним розвитком. Особливості методики адаптивної фізичної культури дітей різного віку із затримкою психічного розвитку.	
	СР	4	Тема 6.2. Цілі навчання аутичних дітей на уроках адаптивної фізичної культури. Програма адаптивного фізичного виховання аутичних дітей «Моторна абетка» Е.В. Плаксунової.	
	СР	4	Тема 6.3. Затримка психічного розвитку і його причини. Пізнавальна та емоційно-вольова сфера дітей із затримкою психічного розвитку.	[1,5,9,13,16]
	ЛЗ	2	<u>Тема 7. Адаптивна фізична культура при ураженнях опорно-рухового апарату.</u>	
	ПЗ	2	Тема 7.1. Особливості методики занять адаптивною фізичною культурою при ураженнях спинного мозку. Засоби адаптивного фізичного виховання при ураженнях спинного мозку.	[2,3,8,10,17]
	СР	2	Тема 7.2. Інклюзивне навчання дітей з ураженням спинного мозку.	
	СР	2	Тема 7.3. Специфічні фактори ризику при заняттях фізичними вправами осіб з ураженням спинного мозку.	
	ЛЗ	2	<u>Тема 8. Адаптивна фізична культура при дитячому церебральному паралічі.</u>	
	ПЗ	2	Тема 8.1. Завдання і особливості методики адаптивного фізичного виховання при дитячому церебральному паралічу. Паралімпійський рух.	
	СР	2	Тема 8.2. Можливості для занять спортом осіб з дитячим церебральним паралічем. Загальні відомості про стани після ампутацій.	
	ЛЗ	2	<u>Тема 9. Адаптивна фізична культура при відхиленні розумового розвитку.</u>	
	ПЗ	2	Тема 9.1. Особливості методики адаптивного фізичного виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку з порушеннями мови. Загальні відомості про розлади навичок навчання.	
	СР	4	Тема 9.2. Стратегії навчання, які використовуються при синдромі дефіциту уваги. Рекомендації з організації адаптивного фізичного виховання при синдромі дефіциту уваги.	[4,7,12,14,19]
	ЛЗ	2	<u>Тема 10. Контроль в адаптивній фізичній культурі та фізичній реабілітації.</u>	
	ПЗ	2	Тема 10.1. Медико-педагогічний контроль в адаптивному фізичному вихованні.	
	СР	2	Тема 10.2. Профілактика травматизму в адаптивному фізичному вихованні.	
	ЛЗ	2	<u>Тема 11. Характеристика змісту занять з адаптивного фізичного виховання.</u>	
	ПЗ	2	Тема 11.1. Заняття з дітьми першого року життя. Заняття з адаптивного фізичного виховання дошкільнят та школярів.	
	СР	2	Тема 11.2. Заняття у СМГ у вищих навчальних закладах.	

	СР	2	Тема 11.3. Відмінні риси методики навчання руховим діям та розвитку фізичних якостей та здібностей осіб, які займаються адаптивним спортом.	
	ЛЗ	2	<u>Тема 12. Класифікація спортсменів в адаптивному спорті.</u>	
	ПЗ	2	Тема 12.1. Система організації і проведення спортивно-функціональної класифікації. Система організації і проведення медичної класифікації.	
Разом (годин)		90		

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва видів самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу	6
2	Підготовка до практичних (лабораторних) занять	6
3	Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях	32
4	Виконання індивідуального завдання:	
5	Інші види самостійної роботи	-
	Разом	42

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час викладання навчальної дисципліни «Адаптивна фізична культура і фізична реабілітація» використовуються три групи методів навчання:

1) методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (словесні, візуальні, практичні, індуктивні, дедуктивні). Словесні методи: розповідь-пояснення, бесіди, лекції, імітаційні активні методи (аналіз конкретних ситуацій).

2) Наочні методи: мультимедійний супровід окремих лекцій Методи стимулювання та мотивації навчальної діяльності (навчальні дискусії, диспути, інтелектуальні ігри);

3) Практичні методи: усне і письмове опитування, міні-лекції, бліц-опитування, знайомство з практичною діяльністю оздоровчих закладів міста, зустрічі з провідними фахівцями оздоровчої сфери, відвідування фітнес-конвенцій, участь у майстер-класах.

4) Методи контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності (усний контроль, письмовий контроль).

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінка успішності студента з дисципліни «Адаптивна фізична культура і фізична реабілітація» є рейтинговою й виставляється за 100-бальною шкалою і

визначається за двома шкалами: за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні. Рейтинг з дисципліни – це сума двох рейтингів: поточного і семестрового.

Загальна оцінка за дисципліну не перевищує **100 балів**. Присутність чи відсутність на заняттях у балах не оцінюється, за відсутність на контрольних заходах виставляється нуль балів. Студент може одноразово отримати до **5** додаткових балів за виконання робіт, не передбачених навчальною програмою (активність на заняттях, наукову роботу, додатково написаний реферат тощо).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять в усній та письмовій формі:

- опитування (відповідь чи доповнення) – 0-3 балів; максимально - 24 бали;
- підсумкова контроль робота – 0-20 балів;
- максимальна сума балів за семестрові заняття – 50 балів;
- мінімальна сума балів за семестрові заняття – 18 балів;
- максимальна сума балів на іспиті – 50 балів;
- реферат за темою самостійної роботи – 6 балів;
- курсова робота – 20 балів.

Підсумковий контроль – екзамен.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА УМІНЬ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)

Таблиця 1. – Розподіл балів для оцінювання успішності студента для іспиту

Контрольні роботи	Лабораторні роботи	КР (КП)	РГЗ	Індивідуальні завдання	Тощо	Іспит	Сума
60	-	20	-	15	10	100

Критерії та система оцінювання знань та вмінь студентів.

Згідно основних положень ЄКТС, під **системою оцінювання** слід розуміти сукупність методів (письмові, усні і практичні тести, екзамени, проекти, тощо), що використовуються при оцінюванні досягнень особами, що навчаються, очікуваних результатів навчання.

Успішне оцінювання результатів навчання є передумовою присвоєння кредитів особі, що навчається. Тому твердження про результати вивчення компонентів програм завжди повинні супроводжуватися зрозумілими та відповідними **критеріями оцінювання** для присвоєння кредитів. Це дає можливість стверджувати, чи отримала особа, що навчається, необхідні знання, розуміння, компетенції.

Критерії оцінювання – це описи того, що як очікується, має зробити особа, яка навчається, щоб продемонструвати досягнення результату навчання.

Основними концептуальними положеннями системи оцінювання знань та вмінь студентів є:

1. Підвищення якості підготовки і конкурентоспроможності фахівців за рахунок стимулювання самостійної та систематичної роботи студентів протягом

навчального семестру, встановлення постійного зворотного зв'язку викладачів з кожним студентом та своєчасного коригування його навчальної діяльності.

2. Підвищення об'єктивності оцінювання знань студентів відбувається за рахунок контролю протягом семестру із використанням 100 бальної шкали (табл. 2). Оцінки обов'язково переводять у національну шкалу (з виставленням державної семестрової оцінки «відмінно», «добре», «задовільно» чи «незадовільно») та у шкалу ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити теоретичні розрахунки; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання містять певні неточності ;
75-81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; 	- невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач .

			- вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки ; - вміння вирішувати практичні задачі .	
64-74	Д	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування ; - вміння вирішувати прості практичні задачі .	Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки ; - невміння вирішувати складні практичні задачі .
60-63	Е	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі .	Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння попередньо і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач
35-59	FX (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	Додаткове вивчення матеріалу може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом .	Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв'язувати прості практичні задачі .
1-34	Ф (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно		- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Робоча програма «Адаптивна фізична культура і фізична реабілітація» для студентів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньої програми «Фізична культура і спорт». Харків: Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», 2023, 15 с.

2. Методичні вказівки до виконання курсових робіт з дисципліни «Адаптивна фізична культура і фізична реабілітація» для студентів НТУ «ХПІ» денної форми навчання спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» / Розр.: Євтифієва І.І., Євтифієв А.С., - Харків: НТУ «ХПІ», 2023. – 14 с.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Комп'ютери, мультимедійна дошка, посібники, інтернет ресурси, методичні рекомендації, спортивні зали, тренажерні зали, спортивний інвентар.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1	Бойко Г. М. (2014). Види оздоровчо-рекреаційної рухової активності : навч. посіб / Г. М. Бойко. – Київ : Талком. 168 с
2	Бойко Г. М. (2012). Психолого-педагогічний супровід спортивної діяльності осіб із порушеннями психофізичного розвитку в паралімпійському спорті / Г. М. Бойко: наук. моногр. – Полтава : АСМІ. 360 с.
3	Москаленко Н. В., Ковтун А. О., Алфьоров О. А., Кравченко О. І. (2013). Загальні основи адаптивного фізичного виховання: навчальний посібник/ Н. В. Москаленко, А. О. Ковтун, О. А. Алфьоров, О. І. Кравченко. - Дніпропетровськ : ДДІФК. 137 с.
4	Чеховська Л., Жданова О., Грибовська І., Данилевич М., Шевців У. (2019). Оздоровчо-рекреаційні технології: навч. посіб. / Л. Чеховська, О. Жданова, І. Грибовська, М. Данилевич, У. Шевців. – Львів: ЛДУФК. 220 с.
5	Пристапа Є. Н., Жданова О. М., Линець М. М., Грибовська І. Б., Данилевич М. В. (2010). Фізична рекреація: навч. посіб. / Є. Н. Пристапа, О. М. Жданова, М. М. Линець М.М., І. Б. Грибовська, М. В. Данилевич. –Львів : ЛДУФК. 227 с
6	Деделюк Н.А. (2014). Теорія і методика адаптивної фізичної культури: навч.-метод. посібник для студентів / Н. А. Деделюк. – Луцьк: ВежаДрук. 68 с

7	Байкіна Н.Г. (2014). Індивідуальні методики адаптивної фізичної культури дітей з розумовою відсталістю із затримкою психічного і мовного розвитку : навчальний посібник / Запоріжжя: Запорізький національний університет. 342 с
8	Байкіна Н.Г. (2014). Індивідуальні методики адаптивної фізичної культури для осіб із сенсорними порушеннями: навчальний посібник / Запоріжжя: Запорізький національний університет. 700 с.
9	Круцевич Т.Ю. (2017). Теорія і методика фізичного виховання : у 2 т. / Київ: Олімп. л-ра. Т. 2. 448 с.
10	Т.Ю. Круцевич, О.Л. Благій, Г.Г. Смоліус, О.В. Андреева (2006). Методичні рекомендації щодо підвищення ефективності різних програм фізичного виховання в школі, їх змісту та технології реалізації. Київ: Наук. світ. 25 с.

Допоміжна література

11	Адирхаєв С. (2006). Актуалізація фізичного виховання та спорту студентської молоді України з особливими потребами / С. Адирхаєв // Спортивний вісник Придніпров'я. №2. С. 142-144.
12	Бойко Г. М. (2006). Реабілітаційна психологія / Г. М. Бойко. – Полтава : АСМІ. 324 с.
13	Гаврюшенко Г. В. (2006). Сучасний стан організації навчання осіб з обмеженими фізичними можливостями у вітчизняній системі закладів вищої освіти / Г. В. Гаврюшенко // Запорізький медичний журнал. Т. 2, №5(38). С. 162–164.
14	Мухін В. М. (2016). Фізична реабілітація при пошкодженнях опорно-рухового апарату : монографія / В. М. Мухін. – Львів : ЛДУФК. 398 с
15	Тиравська О. І. (2017). Курс лекцій з навчальної дисципліни "Фізична реабілітація при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату" / Тиравська О. І. – Львів. 44 с.
16	Ковтун А. (2011). Визначення готовності викладача кафедри фізичного виховання до роботи зі студентами з обмеженими фізичними можливостями. Спортивний вісник Придніпров'я. №2. С. 119-124.
17	Ковтун А. (2010). Адаптивна фізична культура як навчальна дисципліна в системі вищої професійної освіти. Спортивний вісник Придніпров'я. №2. С. 182-185.
18	Байкіна Н.Г., Крет Я.В. (2010). Засвоєння навчальної програми учнями з порушенням спектру аутизму : монографія. Запоріжжя: Запорізький національний університет. 340 с.
19	Когут І. (2014). Соціальна інтеграція осіб із інвалідністю та роль адаптивної фізичної культури в її реалізації / І. Когут // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. № 4. С. 58-66.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. <http://www.specialolympics.org/> - Міжнародна Спеціальна Олімпіада.
2. <http://www.ciss.org/> - Міжнародний спортивний комітет глухих.
3. <http://www.ibsa.es/> - Міжнародна федерація спорту сліпих.
4. <http://www.paralympic.org.ua> - Національний комітет спорту інвалідів України.
5. <http://www.specialolympics.org.ua/> - Спеціальна Олімпіада України.
6. Всеосвіта Програма "адаптивна фізична культура"
<https://vseosvita.ua/library/programa-adaptivna-fizicna-kultura-168291.html>
7. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-kontseptsii-rozvitkuinklyuzivnogonavchannya>
- Про затвердження концепції розвитку інклюзивного навчання : Наказ міністерства освіти і науки України від 01 жовтня 2010р. №912.
8. <http://education-inclusive.com/wp-content/docs/Navchalno-metodychnyjposibnykOsnovy-Inklyuzyvnoyi-osvity.pdf>
- Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник / за ред. А.А. Колупаєвої. Київ : «А.С.К.», 2012. 308 с.